

Пацієнтам, які мали стоматологічні проблеми було виконано хірургічне втручання по видаленню гранульоми. Внаслідок проведеного лікування досліджувалася динаміка гостроти зору, а також стан зменшення ознак запалення. Всім пацієнтам з виявленою патологією повітроносних порожнин придаткових пазух носа проводили ендоназальний електрофорез антибактеріальних (згідно з даними мікробіологічних досліджень) та нестероїдних протизапальних засобів. У 32 пацієнтів (69,5%) достовірно підвищилася гострота зору на $0,55 \pm 0,04$ ($p < 0,02$). Спостерігалось розсмоктування ексудату в передній камері у 14 хворих (43,7%), розсмоктування преципітатів, зменшення ексудативних та фібринозних відкладень в скловидному тілі у 22 хворих (68,7%). Резорбція набряку біля вогнищ спостерігалася у 7 хворих на хоріоретиніт (21,8%). Розсмоктування крововиливів у вогнищ зафіксовано у 3 хворих (9,3%). В комплексі урахування клінічних симптомів, анамнестичних даних та інших методів дослідження використання променевої діагностики є безумовно необхідним для своєчасного виявлення причини запалення.

Висновки. Безумовно, необхідним для своєчасної та точної верифікації причин патології судинного тракту ока та орбітальної патології, є методи променевої діагностики, які дозволяють визначити оптимальну тактику лікування та уникнути загрози виникнення ускладнень в процесі лікування. Використання в комплексному лікуванні хворих з патологією повітроносних порожнин ендоназального електрофорезу антибактеріальних та нестероїдних протизапальних речовин, незалежно від етіології процесу, сприяє ефективності лікування хворих та уникненню потенційних загроз для здоров'я пацієнта.

ДИНАМІКА УЛЬТРАСТРУКТУРНИХ ЗМІН ВНУТРІШНЬОГО ШАРУ ЗОРОВОЇ КОРИ БІЛИХ ЩУРІВ ПІСЛЯ ТОКСИЧНОЇ ДІЇ МЕТАНОЛУ

Молчанюк Н.І.

*ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України»;
Одеса, Україна*

Актуальність. Найбільш чутливими структурами до токсичної дії метанолу, який входить до складу сурогатів алкоголю, являються головний мозок та орган зору. Нами вивчаються зміни в структурах зорового аналізатора при застосуванні незначної дози метанолу для виявлення первинних змін та глибини їх прояву в динаміці розвитку патологічного процесу, що дасть можливість в подальшому застосовувати більш прицільні методи лікування постраждалих від неякісних алкогольних напоїв, які містять метанол. Раніше ми опублікували ультраструктурні зміни в хоріоїдеї, сітківці та зоровому нерві щурів після застосування різних доз метанолу.

Мета. Вивчити динаміку ультраструктурних змін внутрішнього зернистого шару зорової кори (ЗК) щурів після внутрішньочеревної ін'єкції (ВІ) метанолу.

Матеріал і методи. Робота виконана на 16 дорослих білих щурах лінії Вістар масою від 250 г до 300 г, підрозділених на 2 групи: I-а – піддослідна, в якій щурам одноразово виконували ВІ 100 % метанолу з дозою 0,75 г/кг маси тіла щура; II-а – контрольна, проводили ВІ фізіологічного розчину інтактним щурам в аналогічному об'ємі, що і метанолу. Для щурів ефект ЛД50 при ВІ метанолу складає 9,5 г/кг маси їх тіла. Маніпуляції на тваринах та їх евтаназія здійснювались відповідно до «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, які використовуються для експериментальних та інших наукових цілей» (Страсбург, 1986). Досліджувалась ультраструктура внутрішнього зернистого шару ЗК щурів за допомогою електронного мікроскопу ПЕМ-100-01 (Україна) в період від 1 доби до 3 місяців після ВІ спиртів.

Результати. Як показано в попередньому повідомленні в період від 1 години 10 хвилин до 3 годин після ВІ метанолу у внутрішньому зернистому шарі спостерігається набряк у частини відростків нервових клітин (НК) та у відростках гліальних клітин (ГЛК), які оточують мікросудини, та відмічається підвищеної щільності плазма крові в самих мікросудинах, на відміну від таких контрольної групи.

Через 1 - 3 доби після ВІ метанолу визначається наростання патологічних змін в даному шарі, які полягають у збільшенні кількості відростків НК з ознаками гідропічної дистрофії, в тому числі, і в мієлінізованих аксонах. У даних аксонах відмічається деформація та розшарування ламел в мієліновій оболонці та визначаються набряк аксоплазми, рихлість нейрофіламентів та зменшення їх кількості, осередкова деструкція крист мітохондрій. В зернистих НК - набряк гіалоплазми та зменшення вмісту органел. У частини НК наявні явища хроматолізу. Інші НК мають підвищений вміст полісом, мітохондрій та гіпертрофований комплекс Гольджі, що відображає підвищення метаболічної активності цих клітин. Відростки ГЛК, які оточують мікросудини, також з явищами гідропічної дистрофії. Ультраструктура мікросудин залишається практично аналогічною, як і після 3 годин спостереження, лише в цитоплазмі ендотеліальних клітин (ЕК) наявні реактивні зміни в мітохондріях.

Слід зазначити, що на 7 добу, окрім вищезазначених змін в даних шарах ЗК, деякі мікросудини мають електронно-прозорий провіт та деструкцію мембранних органел в ЕК, що свідчить про тромбоз в попередніх їх відділах. Крім того, у нейропілі спостерігаються в більшій кількості безструктурних ділянок із зруйнованих груп або поодиноких нервових відростків НК, а також у НК та ГЛК визначаються більш глибокі деструктивні зміни.

В динаміці (до 3 місяців) ознаки набряку в структурах ЗК дещо зменшуються і паралельно в них проявляються ознаки компенсаційно-відновних процесів. Частина мієлінізованих аксонів має структуру близьку до такої інтактних тварин, але окремі ще залишаються патологічно зміненими. В НК та ГлК визначається тенденція до відновлення їх ультраструктури. Однак в даний строк в ЗК також виявляються спустошені, безструктурні ділянки зруйнованих елементів нейропіля, які характерні для попередніх строків спостереження.

Таким чином, через 1 добу після одноразової ВІ метанолу виникає набряк цитоплазми у відростках НК та ГлК з альтерацією їх внутрішньоклітинних структурах внутрішнього шару ЗК, що свідчить про порушення проведення нервового імпульсу та транспорту поживних речовин до НК. До 7 доби виявлені зміни ЗК прогресують із руйнуванням структур нейропіля та наростанням патологічних змін у НК та ГлК. До 3 місяців спостереження, завдяки розвитку компенсаторно-відновних процесів, які протікають повільно, відбувається часткове відновлення пошкодженої структури ЗК.

Висновок. 100 % метанол в дозі 0,75 г/кг маси тіла щура через 1 добу викликає у внутрішньому шарі зорової кори гідропічні зміни у відростках нервових клітин, з локальним їх руйнуванням, і альтеративні зміни у відростках гліальних клітинах, навколо капілярів. В динаміці (до 7 доби) деструктивні процеси прогресують із залученням тіл нервових та гліальних клітин, а до 3 місяців дослідження повільно розвиваються відновні процеси, які дещо спонукають зменшенню набряку і нормалізації частини ультраструктур.

ОЦІНКА РІВНЯ ТІЛОВИХ ТА КАРБОНІЛЬНИХ ГРУП БІЛКІВ В СЛІЗНІЙ РІДИНІ У ПАЦІЄНТІВ З БАКТЕРІАЛЬНИМ БЛЕФАРИТОМ

Шамрай Х.С., Усов В.Я.

*Чорноморський національний університет імені Петра Могили;
Миколаїв, Україна*

Постійний вплив різних чинників навколишнього середовища на орган зору, особливо за умови розвитку патологічних станів переднього відділу ока, зумовлюють його підвищену чутливість до окисного пошкодження активними формами кисню, пероксидами мембранних структур як на клітинному, так і молекулярному рівні. Звісно, що основну бар'єрну роль відіграє поверхня ока, а саме, рогівка, слізна та внутрішньоочна рідина. Крім того, важливе значення має також і стан повік, запалення яких може негативно впливати на функцію кон'юнктиви, рогівки та слізних залоз.